

POLÁRNÍ ZÁŘE

A submarine is shown on the surface of the ocean. The sun is setting behind the submarine, creating a bright orange and yellow glow. The sky is dark and cloudy. A large, semi-transparent digital clock or radar overlay is visible in the background, with various numbers and lines.

JIŘÍ MAZUREK

sci-fi / thriller

POLÁRNÍ ZÁŘE

POLÁRNÍ ZÁŘE

sci-fi / thriller

J I Ř Í M A Z U R E K

MYSTERY PRESS

2017

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část, nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Jiří Mazurek, 2017

Cover © Book Makers, 2017

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2017

ISBN 978-80-7588-013-0 (epub)

ISBN 978-80-7588-014-7 (mobi)

ISBN 978-80-7588-015-4 (pdf)

Pro tebe, Pepíne

Severní ledový oceán

*Barentsovo
moře*

Karské moře

Nová země

průliv Matočkin

PRVNÍ ČÁST

Prolog

Moskva, září 2014

Vasilij Soboljev za sebou zamkl kancelář ve druhém patře Katedry dálkového průzkumu Země na Baumanově Státní technické univerzitě. Bylo nádherné letní odpoledne, jaké se v Moskvě nevyskytuje často, a Soboljev měl pocit, že se šťastím vznáší půl metru nad zemí.

Včera čirou náhodou učinil bezesporu největší objev v dějinách lidstva.

Jakmile veřejně oznámím, co jsem objevil, Trója a další archeologické senzace minulosti budou nadobro zapomenuty...

Před půl rokem si ze svého grantu zakoupil pozorovací čas na indické družici Cartosat-2C provádějící podpovrchový průzkum Země. Omylem však zadal špatné souřadnice, a místo uralské oblasti obdržel data pro Severní ledový oceán. To bylo samozřejmě politováníhodné, ale více s tím Soboljev udělat nemohl, draze zaplacený čas byl nadobro pryč. Plný rozčarování náhodně procházel půdní profily nějakých pět set kilometrů severněji, než ležela jeho původní oblast zájmu, až narazil na Novou Zemi, rozsáhlé arktické souostroví. A tam, v hloubce šedesáti metrů, našel něco neuvěřitelného.

Ohromení, které ho na židli téměř paralyzovalo, ani po šestadvaceti hodinách stále ještě nevyprchalo. Doslova se tehdy očima přilepil k obrazovce a vydržel tak skoro čtvrt hodiny. Když se vzpamatoval, překontroloval data.

Poprvé.

Podruhé.

Potřetí.

Stále to tam bylo. Stáhnul a pečlivě prozkoumal půdní profily z blízkého okolí nálezu, ale záhadná struktura byla patrná i tam.

O chybu měřicího přístroje se tedy nejednalo.

Okamžitě telefonoval Jeleně Glazunovové, své kolegyni a spoluřešitelce projektu. Samozřejmě jí do telefonu neprozradil všechno. Ale Jelena i přesto pochopila, o jak obrovský objev se jedná. Zítra se spolu setkají a domluví další postup.

Soboljev seběhl po schodech do vstupní haly, prošel točitými dveřmi ven a zamířil k parkovišti. Vůbec nevnímal okolní svět, studenty sedící na trávě v parku a děti běžící kolem kašny. V duchu se opájel palcovými titulky v novinách se svým jménem, a to nejen v ruském tisku, ale i v Evropě, nebo dokonce v Americe.

Určitě mě pozvou do televize.

Špičkové univerzity mi nabídnou možnost přednášet.

Ve svých představách už si podával ruce se slavnými vědci a světovými politiky...

Nastartoval auto, stříbrnou Ladu Prioru, a vyrazil domů. Zařadil se do pomalého proudu vozidel sunoucích se po Lefortovské nábřežní ulici, přehoupl se přes řeku Jauzu k parku plnému šťastných mužů a žen s kočárky a pak odbočil doprava na sídliště Izmailovo. V duchu si blahořečil za grant, který mu přinesl dodatečný příjem v téhle těžké době, a který mu zanedlouho vynese i nehynoucí slávu...

Asi po třech kilometrech se mu postavil do cesty policista v typické modrošedé uniformě a s červenou plácačkou v pravačce.

Soboljev zastavil v zářivu na okraji silnice, hned za policijním vozem.

Nic mu nemohlo pokazit dobrou náladu, ani pokuta ne.

Policista krátce zaklepal na boční sklo.

Soboljev stáhl okénko.

„Dobrý den, pane řidiči. Doklady od vozidla a řidičský průkaz,“ oznámil znuděným hlasem strážce zákona.

Soboljev uposlechl.

Policista si zběžně prohlédl dokumenty.

„Vasilij Soboljev? Státní technická univerzita, Katedra dálkového průzkumu Země?“

Soboljev přikývl. „Ano.“

„Vystupte si a pojd'te se mnou,“ řekl policista.

Soboljev vystoupil. „Jel jsem příliš rychle? Zapomněl jsem svítit?“

Policista jen zavrtěl hlavou a pokynul k bílému policejnímu vozu s modrým vodorovným pruhem a nápisem *Milicija*. „Vyřídíme to tam.“

Policista posadil Soboljeva vedle sebe na zadní sedadlo. Na místě řidiče a spolujezdce seděli další dva muži v uniformách. Policista na místě spolujezdce měl v levém uchu černou vysílačku, jejíž drobný černý kabel se ztrácel za límcem o pár centimetrů níže.

To Soboljeva překvapilo.

Dopraváci obvykle nenosili v uších vysílačky.

Soboljev si náhle uvědomil, že v dokladech, které podal policistovi, není nikde uvedeno jeho zaměstnání.

Ale ten policista přesně věděl, kde pracuji...

Muž na předním sedadle spolujezdce se k němu otočil a probodl ho chladnými, modrými očima.

Soboljev instinktivně hmátl po klice.

Příliš pozdě.

Klapnutí automatického blokování dveří se ozvalo o zlomek vteřiny dříve.

Soboljev zalomcoval dveřmi v marné snaze je otevřít.

Co to má sakra zname...

Myšlenku už nedokončil. Vpravo na krku ucítil ostré bodnutí a svět se vzápětí rozplynul v nicotě.

O hodinu později vypadla z okna panelového domu při věšení prádla jistá Jelena Glazunovová. Podle policejních statistik se jednalo o nehodu, jaká se stává pouze jednou za deset let.

1

O několik let později

Novaja Zemlja je oficiální název souostroví v Severním ledovém oceánu, omývaném ze západu Barentsovým a z východu Karským mořem. Kromě mnoha menších ostrovů ji tvoří dva hlavní ostrovy: Jižní a Severní. Ostrovy byly poprvé osídleny už v 11. století Něnci, obyvateli severní Sibíře, kteří tam přišli za bohatými úlovkami polárních lišek, mrožích klů, mrožího a vorvaniho sádla a sobích kůží. Poté byla Nová Země na dlouhá staletí opuštěna. Až na konci 16. století do této oblasti pronikli holandská mořeplavci ve snaze najít takzvanou „severovýchodní cestu“ kolem severního pobřeží Ruska. Jedním z těchto mořeplavců byl i Willem Barents, po němž bylo nazváno moře západně od Nové Země.

Ve druhé polovině 19. století se následkem globálního oteplování severní polokoule stala tato oblast přístupná zejména norským rybářům, což přimělo carské Rusko, které si činilo na Novou Zemi nárok, přesídlit sem kolonisty z řad Něnců. Byla zde založena první osada *Nové Karmakuly* s pravidelným lodním spojením s Archangelskem a meteorologickou stanicí.

Po druhé světové válce Sověti zřídili na obou ostrovech vojenské základny, kotviště jaderných ponorek a podmořská úložiště jaderného paliva. Bilance těchto „smetišť“ nahání hrůzu: jen v zátocce *Civolka* leží na dně moře 4750 kontejnerů s jaderným odpadem, v *Zátocce Stěpového* 1850 kontejnerů včetně ponorky *K 27* se dvěma jadernými reaktory. Dále je u břehů Nové Země pohřbeno šedesát jaderných ponorek postavených v padesátých nebo šedesátých letech. Obrovská

neobydlená území byla přeměněna na jadernou střelnici. Celkem zde bylo odpáleno 130 jaderných náloží, pod zemí, nad zemí i pod vodou, včetně největší jaderné exploze všech dob, 57 megatunové nálože zvané *Car bomba*, odpálené v listopadu 1961.

Ostrovy jsou v současnosti až na pár rybářských osad neobydlené. Podnebí na Jižním ostrově je subarktické, na Severním ostrově arktické. Počasí je většinou oblačné, krátce zde prší téměř každý den. Meteorologické podmínky se mění extrémně rychle, sněhovou vánici může během pár minut vystřídat slunečná obloha, a po ní polární záře...

Barentsovo moře, které omývá Novou Zemi ze západu, má plochu 1,4 miliónu kilometrů čtverečních. Jeho průměrná hloubka činí 250 metrů, maximální pak 650 metrů. Dno je pokryto pískem a bahnem a od západu k východu je přetíná několik příkopů. Největším městem na pobřeží Barentsova moře je Murmaňsk. Třicet kilometrů na sever od Murmaňsku se nachází Vidjajevo, posádkové město severní flotily, a o pár kilometrů severněji jej doplňuje Západní Litsa, základna jaderných ponorek třídy *Borej* a *Tajfun*, nejhrozivějších zbraní, jaké kdy lidstvo stvořilo...

To vše Petr Bruner dobře věděl, když ráno 12. července vylézl ze stanu na Jižním ostrově, asi 250 km na sever od průlivu Karská vrata a 50 km na jih od průlivu Matočkin Šar.

Přípravě cesty na Novou Zemi věnoval dva roky. Nejprve oslovil sponzory, bohaté pražské firmy, deníky, cestovatelské magazíny i televizi, ale jeho projekt zaujal jen měsíčník *Outdoor*, do kterého přispíval fotografiemi posledních pět let. Nakonec byl rád, že část nákladů za něj převzal právě tento časopis. Zbytek uhradil z vlastní kapsy. Peníze se mu vrátí, jak doufal, až bude zpátky. Nové snímky hodlal zpeněžit jinde, nejlépe v Německu, Rakousku nebo Spojených státech.

Stovky hodin strávil v knihovnách a na internetu, kde hledal informace o oblasti. Mnoho jich nebylo, Nová Země nebyla nikdy turisticky, ekonomicky ani vědecky zajímavá. Snad jen pro armádu měla své kouzlo, ale i to už pomalu vyprchávalo. Nakonec našel vše, co potřeboval, včetně fotografií panenské přírody, nad kterými se tajil dech.

Poslední půlrok už jen zařizoval víza a povolení ke vstupu. Ačkoli Nová Země už nebyla vojenskou oblastí, Rusové sem pouštěli cizince neradi. V jeho případě se to podařilo díky známosti, kterou měl na Ústřední migrační službě Ministerstva vnitra. Ředitelem odboru povolenek pro cizince byl shodou okolností jistý horolezec, kterému Bruner před pár lety zachránil život v Pamíru.

Dál už to šlo jako po másle. Sehnal si speciální lyže a saně, nakoupil jídlo, pití a oblečení. Satelitní telefon a navigační systém GPS si půjčil od kamaráda horolezce, vojenskou mapu Jižního ostrova získal ne úplně legálně přes internet.

Cestu plánoval vnitrozemím ostrova, spíše po jeho západní straně. Měřila kolem čtyř set kilometrů. Začínala na nejj jižnějším cípu ostrova v Karských vratech a končila v průlivu Matočkin Šar na severním cípu Jižního ostrova. Tam na něj měl mezi 2. a 8. srpnem čekat motorový člun, který jej dopraví na ostrov Vajgač, odtamtud poletí lehkým letadlem do Archangelska, pak vlakem do Moskvy a nakonec pravidelnou leteckou linkou do Prahy. Plánoval, že na ostrovech stráví maximálně dva měsíce. Pro jistotu si ale zabalil jídlo na sedmdesát dní.

Člověk nikdy neví, co ho potká, uvažoval. Počasí je nepředvídatelné, jídlo se může znehodnotit, vařič pokazit... No a samozřejmě jsem musel vylepšit svou upadající fyzickou kondici, pořádně si dát do těla, abych pochod vůbec zvládl.

Celou zimu a jaro běhal do schodů paneláku, v němž bydlel, se zátěží dvaceti kilogramů v krosně na zádech,

s batohem na zádech běhal i po Praze, ve Stromovce a v Tróji podél Vltavy. Denně uběhl kolem patnácti kilometrů a cítil se fyzicky lépe, než když se vydal na přechod Grónska před třemi lety, nebo když hrál v mládí závodně ragby. Ale teď nebyl v Praze ani v Grónsku, ale v zemi krásnější, než si dokázal představit.

Zarudlé slunce prozářilo nízkou mlhu, na listech vřesu se zatřpytila rosa a někde v dálce zahřmělo.

Bruner se narovnal a náhlý poryv větru ho málem převrátil. Vzápětí ho do uší udeřil řev motorů. Instinktivně padl na břicho a hlavu si přikryl pažemi. Pár set metrů nad ním přelétalo obří transportní letadlo a mířilo k Severnímu ostrovu!

Bruner se pomalu zvedl z mokré trávy a nevěřicně si protřel oči. Ale letadlo bylo skutečné. Jestli si byl něčím jistý, pak tím, že nikde na Nové Zemi není letiště, na němž by mohl přistát *Antonov An-124 Ruslan*, největší sériově vyráběné transportní letadlo světa s rozpětím křídel širším, než je šířka fotbalového hřiště.

Ve tmě ložnice se rozsvítil mobilní telefon. Na displeji stálo:
Moskva, 25. května, 7:13, polojasno, 8 °C.

Vzápětí se ozvala melodie hitu Elvise Presleye *In the Ghetto*.

Dívka schoulená pod peřinou krátce zasténala.

Zrovna dneska! Na katedře přece vědí, že dospávám oslavu narozenin! Nespala jsem ani čtyři hodiny! Ať nepočítají s tím, že bych suplovala za někoho nemocného.

Mobil ztichl, ale Světlana Zarecká věděla, že v telefonu zůstal nahraný vzkaz. Nemělo cenu pokoušet se znovu usnout.

Včera večer to trochu přehnal. S přáteli vystřídali tři restaurace a několik lahví drahého vína. Kolem desáté se přesunuli na Galavečer sportu v Lužnicích, kde se vyhlašoval armádní sportovec roku a proběhl mistrovský zápas v boxu.

Po půlnoci oslavu zakončili v nočním klubu, pila se hlavně vodka a rum, a s doplňováním minerálů nebo vody se nikdo neobtěžoval.

Ztěžka se otočila na záda, paže jí bezvládně klesly na prostěradlo.

Připadám si jako ten boxer, co dostal K.O. v jedenáctém kole...

Minutu jen tak zírala do stropu.

Vstávej!

Spustila nohy z postele, došourala se k oknu ložnice a obývacího pokoje v jednom a vytáhla roletu. Pronikavé ranní světlo ji oslepilo a bolestivě píchlo ve spáncích.

Bože. Budu si muset vzít nějaké prášky...

Bydlela v malém, ale útulném bytě 1+1 v sedmém patře činžovního domu nedaleko Kazaňského nádraží. Byt byl její, šetřila na něj dva roky. V éře Sovětského svazu žily v jednom bytě často tři nebo i čtyři rodiny. Světlana si byla jistá, že takovou situaci by nesnesla.

Soukromí je pro mě nade vše. Naštěstí časy se mění.

Občas si k sobě zvala návštěvy, když na ni příliš doléhala pošmourná podzimní moskevská rána nebo nezahojené jizvy na duši, většinou přátele z tréninkového centra, kolegy z fakulty, bývalé spolužáky a spolužačky nebo náhodné milence. Ty poslední spíš výjimečně. Nikdo z nich se nezdržel déle než jednu noc. Zatím si nepřála navázat dlouhodobější vztah. Kvůli jejím pracovním povinnostem to vlastně ani nebylo možné.

Na opravdovou lásku mám ještě čas...

Za oknem se rozkládalo velkoměsto s desíti milióny obyvatel, největší, nejlidnatější a bohužel také nejdražší město *Starého kontinentu*. První písemná zmínka o Moskvě pocházela z 12. století. Kníže Jurij Dolgorukij tehdy zabavil země-

dělský dvorec Kučkovo a přejmenoval jej na Moskvu podle řeky, která protékala v jeho blízkosti.

Od té doby se město neuvěřitelně změnilo. Panoramatu ze Světlanina bytu dominoval 540 metrů vysoký televizní vysílač Ostankino a více než stometrová stupňovitá věž Lomonosovovy univerzity, pomník komunistické architektury padesátých let dvacátého století. Ale Světlana si monstrózní šedivou budovu univerzity zamilovala. Jak by ne, když pracovala na tamější katedře geologie jako řádný doktorand.

Narodila se v malé vesničce na břehu Donu. Její otec, poručík Rudé armády, padl na samém konci války v Afghánistánu, deset let dlouhém, zbytečném a krvavém konfliktu, při kterém bylo zmařeno na 15 000 ruských životů a který vedl k bojkotu moskevské olympiády. Pak přišla *perestrojka* a rozpad Sovětského svazu. Gorbačov vystřídal Jelcin, režim se uvolnil, Světlanin starší bratr Dimitrij se zapletl s překupníky zbraní a skončil na dvacet pět let za mřížemi kdesi na Dálném východě.

Světlana zůstala sama s matkou, která měsíc co měsíc propůjela rentu po manželovi i dceřin sirotčí důchod, a trestala dívku řemenem při každé příležitosti. Ve třinácti Světlana utekla ke kamarádce a ve čtrnácti odešla na Střední polytechnickou školu ve Voroněži, kde bydlela na internátě. Do svého nevlídného domova se už nikdy nevrátila. Proč taky? Ve škole ji uchvátily zeměpis a fyzika. Viděla v nich budoucnost a šla si neochvějně za svým cílem: v devatenácti úspěšně složila přijímací zkoušky na geologii a regionální geografii Přírodovědecké fakulty Lomonosovovy univerzity, a po pěti letech ji absolvovala s červeným diplomem, což jí vyneslo nabídku asistentského místa na katedře geologie.

Nabídku bez váhání přijala, i když z platu asistenta se příliš vyžít nedalo. V současnosti pracovala na katedře třetím rokem, vedla dvakrát týdně cvičení z geologie pro první roční-

ky a pomáhala vedoucímu katedry s administrativou a sháněním grantů. V létě jezdila v roli vědeckého konzultanta na Sibiř, která ji naprosto okouzila syrovou krásou, s jednou německou firmou specializovanou na super hluboké geologické vrty.

A přitom neustále odrážela nabídky studentů na společnou večeři, za což si vysloužila několik nelichotivých přezdívek.

Ale pořád to bylo lepší než se pak dočíst na Facebooku univerzity, že „*Zarecká je v posteli dřevo!*“ nebo naopak: „*Zarecká má perfektní zadek a je skvělá v posteli!*“, což by bylo svým způsobem ještě horší.

Hoši, máte smůlu, pomyslela si, i když si občas představovala, jaké by to bylo s tím nebo oním studentem, pokud by se rozhodla dvoření podlehnout...

Ve svých čerstvých devětadvaceti letech ale měla důležitější věci na práci. Například konečně dopsat disertaci o proměnách geologických poměrů severní Sibíře.

Nebo si dát po ránu horké kakao.

Zamířila do malé kuchyňky. Kakao milovala. Zato kávu nemusela. Mikrovlnka zacinkala a bytem se rozšířila známá, opojně sladká vůně. Posadila se na židli a dlouhými doušky si vychutnávala báječný nápoj, její opravdový životabudič.

Okamžitě ucítila v žilách příliv energie a dobré nálady.

Prázdný hrnek odložila do myčky a vrátila se do ložnice. Před zrcadlem si odhrnula z čela dlouhé světlé vlasy a upravila padající ramínka. Jestli byla na něco pyšná, pak na svou inteligenci, díky níž získala akademickou pozici. I když dnes ráno její modré bystré oči vypadaly unaveně a přepadle.

Z toho se vyspím.

A také byla hrdá na svou štíhlou, sportovní postavu. Neposlušná ramínka noční košile jí opět sklouzla k loktům. Tentokrát se na svůj obraz usmála.

Mužům by se takový pohled určitě líbil. Kdyby tady ovšem nějací byli! Pořádného a slušného chlapa aby člověk pohledal...

Její úsměv pohasl, jakmile na mobilu otevřela zprávu, která ji vzbudila. Nepsal jí žádný kolega ani dotěrný student, zapomnětlivá sekretářka nebo některá ze tří čtyř kamarádek, které si tu našla. Světlana totiž měla ještě jedno zaměstnání, mnohem delikátnější *práci*, o níž neměl nikdo na univerzitě ani tušení.

Moskva je drahá, a mladé děvče musí z něčeho žít a platit byt...

Ta zpráva nebyla žádný vzkaz, ale *rozkaz*.

Rozkaz přímo z nejvyšších míst ministerstva obrany. Měla se sbalit na cestu na sever a za dvě hodiny čekat na letišti.

Z předsíně se k jejím nohám přišoural Tom, šedý kocourek s modrozelenýma očima. Otřel se o ni a krátce zamručel. Našla ho před čtrnácti dny ve společných prostorách panelového domu a neměla srdce jej vyhodit na ulici. Krátce se s ním pomazlila.

Navíc Tom se choval jako opravdový gentleman. Když se převlékala z pyžama do spodního prádla a letních šatů, otočil se k ní zády.

„Co s tebou, fešáku?“ zeptala se, když byla hotová. „Budeš muset zase na chvíli k paní domovnici. Panička musí odjet, víš?“

Snažila se o bezstarostný tón, ale někde hluboko uvnitř cítila úzkost.

Tohle bude má poslední mise, slíbila si. *Je načase začít s normálním životem.*

Major Michajlov, personalista 3. samostatné gardové brigády zvláštního určení Středního vojenského okruhu v Toljatti, pročítal podruhé dopis, který mu přišel dnes ráno.

Tedy list nepřišel přímo jemu, ale veliteli brigády. Ten zřejmě vyřízení dopisu přenechal svému zástupci. A ten nejbližšímu podřízenému a tak dále, až se dopis dostal na Michajlovův stůl. Systém padajícího lejna zřejmě fungoval univerzálně v každé hierarchicky strukturované společnosti.

A teď to lejno spadlo na mě, pomyslel si hořce major.

Na hlavičkovém papíru ministerstva vnitra jej žádali o převelení jednoho nebo dvou průzkumníků splňujících následující požadavky:

- věk max. 45 let,
- výška max. 185 cm,
- svobodný,
- bezdětný,
- minimálně 3 roky zkušeností jako průzkumník,
- vyznačující se tzv. „šestým smyslem“.

5. června, podepsán: plk. I. Nazarov, v. r., genmjr. G. Kalinin, v. r.

Major Michajlov žádného plukovníka tohoto jména neznal. Ani název jednotky, Severní taktický prapor, mu nic neříkal. Zato si vzpomínal na generála Kalinina, zavalitého muže, který před nějakými sedmi lety vykonal inspekci jejich útvaru a zapříčinil nervové zhroucení velitelů dvou praporů.

Tomu by bylo radno vyhovět, napadlo majora. Neměl být už ve výslužbě?

Požadavky byly jasné a ničím nezvyklé, až na ten poslední. Co se myslelo „šestým smyslem“?

Michajlov odložil žádost na stůl, a vtom si vzpomněl na jednoho ze svých mužů, o kterém kolovala spousta pověstí. V pěti letech se prý ztratil v tajze a přežil v ní týden sám bez pomoci, než jej našla pátrací skupina vedená jeho otcem. Vy-

stoupil z vlaku, který se o dvacet minut později čelně srazil s protijedoucím rychlíkem. Na misi v Čečensku omylem vstoupil do minového pole a vykličkoval z něj jako zajíc bez jediného škrábnutí. Jedinkrát navštívil kasino, a hned vyhrál částku rovnající se měsíčnímu platu...

Major si vybavil i jeho jméno a úzkou tvář s hnědozelenýma očima lemovanou hustými, černými vlasy.

Svobodník Aivars Balakin.

Michajlov netušil, co z těch povídaček je pravda, a co ne. Buď byl Balakin dítě štěstěny, nebo měl skutečně dar vycítit nebezpečí. V každém případě se zdál být vhodným kandidátem na osobu se šestým smyslem.

Major přešel ke skříni napravo od dveří, zapátral v šanonech pod písmenem B a vyhledal svobodníkovu osobní složku.

Narozen v Permu na Urale, otec Rus, matka Lotyška. Věk 22 let, krevní skupina 0-, praxe průzkumníka 4 roky, výška 179 cm, váha 72 kg, svobodný, žádné kázeňské prohřešky, dvě pochvaly velitele čety. Bojové nasazení: Čečensko, Ukrajina, jižní Finsko...

Michajlov četl dál.

Poznámka velitele roty: dotyčný zachovává v každé situaci chladnou hlavu.

Psychologický profil: IQ 124, vyrovnaný, introvertní, racionální, přiměřeně ctižádostivý, samostatný, odolný vůči stresu... Zvláštnost: necítí strach ani v nejnebezpečnějších situacích...

Michajlov se v křesle spokojeně opřel. Balakin očividně vyhovoval všem podmínkám a majora těšilo, že se mu problému podařilo smést ze stolu dřívě, než mu mohl způsobit bolesti hlavy.

Kéž by všechno šlo tak hladce!

Zvedl telefon. „Major Michajlov! Dozorčí druhé roty? Svobodník Balakin ať se ihned hlásí u mě v kanceláři!“

Bruner rozložil stativ a upevnil na něj fotoaparát. Nízké slunce zbarvilo trsy růžových květů *Saxifraga oppositifolia* do fialova. Nebe bylo světlounce modré, s bílými chomáčkovitými cirry.

Exponoval několik širokoúhlých snímků a pak přešel na makro, aby zachytil detailněji krásu těchto křehkých, a přece odolných květin.

Před osmnácti dny ho vysadil ledoborec *Sacharov* na nejjižnějším cípu Jižního ostrova. Za cestu ledoborcem zaplatil kolem pěti set dolarů, a stejnou částku ho stál letecký přesun z Prahy do Moskvy a z Moskvy do Archangelska. Celkem vzato šlo o zanedbatelné peníze v porovnání s tím, že se ocitl v jedné z *opravdu* nejpustějších a nejzachovalejších končin světa. Už dávno neplatilo, že za divočinou se jezdí na Aljašku, do Kanady, Tibetu nebo na Nový Zéland. Všechna tato místa už byla dávno pozměněna člověkem. Na Zemi byla civilizací nedotčena vlastně už jen Antarktida. A odlehlá severní Sibiř...

Přátelé ho od cesty zrazovali. Prý je nerozumné cestovat sám, když jeden nikdy neví, co se může stát, a že může potřebovat lékařskou nebo jinou pomoc, kterou mu nebude mít kdo poskytnout.

„Nebyl jsem nemocný deset let,“ odrážel jejich námitky. „A беру si s sebou slušně zásobenou lékárníčku.“

Také úroveň radiace je prý stále tak vysoká, že ohrožuje lidské zdraví. Ale poslední nadzemní jaderný výbuch se zde uskutečnil před více než pětadvaceti lety, a zkušenosti z ukrajinského Černobylu ukazovaly, že po tak dlouhé době se příroda i hladina radiace vracejí do normálu. Vždyť okolí Černobylu bylo dokonce nedávno vyhlášeno národním par-

kem! Dvě desetiletí bez přítomnosti člověka tu daly vzniknout unikátní ekozóně s neuvěřitelnou bohatostí flóry a fauny, která každý rok přilákala desetitisíce turistů. „Radiace bude nízká,“ trval na svém, ale nakonec se nechal přemluvit, aby si s sebou vzal pro všechny případy Geiger-Müllerův počítač.

Stan značky *North Face* za jeho zády slabě šustil ve větru, vítr mu nadouval goretexovou bundu a kalhoty od stejného výrobce, bylo asi osm stupňů nad nulou, tedy *teplo*.

Jako poslední vyfotil torzo uhynulé trpasličí břízy na pozadí rudého slunečního disku, zaostřil přitom na kůru a disk v pozadí se příjemně oranžově rozmazal.

„Za tohle se šéf nedoplatí,“ řekl nahlas. Byl zvyklý mluvit sám k sobě, a neviděl na tom nic špatného.

„Jsem tu už přes dva týdny o samotě, tak co? Horolezci, kteří lezou sólově v Himalájích, také mluví se svými přáteli nebo příbuznými. Messner vypověděl, že při sólo výstupu na Everest hovořil s bratrem Güntherem, který byl už osm let po smrti. Prý byl reálnější než skuteční lidé. Hermann Buhl se při slavném sólovém prvovýstupu na Nanga Parbat dokonce roztrojil. Prostě vedle něj šli najednou další dva lidé, kteří mu pomáhali snášet útrapy cesty a radili mu ohledně dalšího postupu. Takže cvok nejsem...“

Hermannu Buhla obdivoval nejvíc. Toho neduživého rakouského chlapíka, kterého za druhé světové války neodvedli do armády pro celkovou tělesnou slabost, a který po válce dokázal ujet za jediný den dvě stě kilometrů na kole, provést prvovýstup nějakou stěnou východních Alp, pokud možno za co nejhoršího počasí, v noci nebo v zimě, a pak šlapat dvě stě kilometrů zpátky. Jeho slavný výstup na Nanga Parbat, kde předtím zahynulo třicet horolezců, trval dva a čtyřicet hodin, na vrchol se doplzlil po čtyřech, žíznil polykal sníh, lehal si únavou do sněhu a zase vstával, potácel se poloslepý pod

Rakhiotským štítem, a nakonec při sestupu musel strávit noc vestoje na úzké římse v osmi tisících metrech, bez stanu i spacáku, což se rovnalo sebevraždě, kdyby šťastnou shodou okolností nebyla ta noc jednou z nejteplejších za celé století... Na vrchol se vydal jako černovlasý kudrnatý chlapík s čertovským výrazem v očích. O dva dny později sestoupil do základního tábora jako šedovlasý stařec s tváří zbrázděnou nadlidským utrpením a omrzlinami.

Jsem trochu jako on, pomyslel si Bruner. Taky se stále někam osaměle plahočím...

Zakusil, jaké to je přejít na lyžích Grónsko nebo kašlat krev ve výškovém táboře na Čo-Oju. Tam ho hra na hrdinství přešla. Byl rád, když se z Grónska vrátil jen se zápalem plic. Na Čo-Oju to bylo horší. Plicní edém, který dostal ve třetím táboře ve výšce 7600 metrů, je stoprocentně smrtelný, pokud člověk okamžitě nesestoupí. A on sestoupit odmítl. Zachránili ho kamarádi: i přes jeho protesty ho oblékli, vytáhli za ruce ze stanu a dovedli dolů do základního tábora, kde ho doktor po pár dnech vysekal z nejhoršího.

A tak se vrátil z Himalájí bez vrcholu, zato s omrzlinami na ruce i na nohu. Dva měsíce si poležel v nemocnici, přesto se mu do prstů levé ruky už nikdy nevrátila dřívější hybnost a cit.

Krátce po návratu z expedice požádala jeho žena Marcela o rozvod. Soud jí přiklepl i obě děti: dvanáctiletou Kristýnku a pětiletého Jakuba, a taky jejich byt.

Ze dne na den se stal osamělým člověkem a bezdomovcem.

Musel začít od nuly. Vlastně ne tak docela, měl svoje fotografie. Půjčil si peníze, zařídil si pěkný podkrovní ateliér a jedinou společností v posledních třech letech mu byly akvarijní rybičky, leguán Zorro a přátelé z práce.

„Nezlezl jsem žádný himalájský vrchol, ale naučil jsem se fotografovat, brácho. Nikdo, kdo to nezkusil, nepochopí, jaké to je sundat si v sedmi tisících metrech a v mínus třiceti stupních rukavice jen proto, abys udělal pitomou fotku. Srdce ti v té výšce tluče tak, že ti zaléhá v uších, a kůži na prstech ti mráz během několika vteřin spálí doběla...“

Ale vyplatilo se. Fotky mi otiskli v prestižním časopise zaměřeném na adrenalinové sporty. A od té doby fotografuji.

Když byl hotov, vlezl zpátky do stanu a nakopíroval fotografie do paměti notebooku. Pak stan zavřel a ze saní schovaných pod apsidou vystrachal plynový vaříč, příbor a dehydratované kuře na smetaně. Z kanystru dolil do ešusu vodu a vaříč začal konejšivě syčet namodralým plamenem.

„To by mě zajímalo, jestli je ta voda radioaktivní,“ zauvažoval nahlas. „Doufám, že ne...“ Sáhł do kapsy bundy, nahmatal nejdříve pouzdro o velikosti dlaně, GPS a pak i G-M počítač. Zmáčkł tlačítko *on*, na displeji krátce blikly čtyři osmičky a vzápětí je vystřídala dvanáctka.

„Dvanáct mikrosievert. To je docela dobré. V Praze ukazoval osm a u mě v pracovním čtrnáct.“

Kamarád, primář na rentgenologii, ho poučil o bezpečných hodnotách.

„Dokud je záření pod padesát mikrosievert, nemáš se čeho bát,“ řekl a přitom mu ukázal barevný graf. „Televize vyzařuje asi třicet mikrosievert. Sto mikrosievert už je zvýšená hodnota. Dvě stě začíná být zdraví nebezpečných. A hodnoty přes tisíc jsou smrtelné.“

Voda začala vřít, vysypal do ní obsah sáčku.

„Lidé z města nikdy nepochopí, co znamená teplo vaříče, jeho syčení... To syčení je život, brácho. Když se ti v sedmi tisících porouchá vaříč, musíš okamžitě sestoupit, jinak zemřeš. Neuvaříš si totiž ze sněhu vodu a zabije tě dehydratace. Ve velkých výškách musíš pít, hodně pít...“

Zamíchal obsah ešusu a vypnul vaříč. Slunce zastínil mrak ve tvaru čočky, *altocumulus lenticularis*, příznak dobrého počasí. Ze směru od ostrova Vajgač se blížilo tisícíhlavé hejno kachen, které hledaly potravu v nedalekých bažinách.

Usrkl z ešusu a jeho vnitřnostmi se rozlilo teplo. „*Stejně patřím k těm šťastnějším. Kolik horolezců se z Himaláji nevrátilo... Buhl, Fischer, Rutkiewiczová, Kukuczka... nebo Renato Casarotto z K2 v roce 1986. Vyrazil na sólový výstup, zatímco jeho žena Goretta na něj čekala v základním táboře. Před odchodem jí slíbil, že je to jeho poslední výstup. A že nebude riskovat. Slovo dodržel. Tři sta metrů pod vrcholem se zhoršilo počasí, a tak se rozhodl pro návrat. Sestoupil až na údolní ledovec, základní tábor měl na dohled, když se propadl do trhliny hluboké čtyřicet metrů. Pád přežil, ale vážně se zranil. Kamarádi ho z trhliny vytáhli, zemřel Gorettě v náručí.*

Když jsem se vrátil z Čo-Oju já, Marcela řekla: „Sbal si své věci a vypadni. Už tě nechci nikdy vidět, ty jeden podělanej sobče!“

Tak nevím, kdo z nás dvou měl nakonec větší štěstí, Renato...

Dehydratovaná strava neměla valnou chuť, ale Bruner byl vděčný i za ni. Nikdy si nepotrpěl na dobré jídlo.

V základním táboře jsem do sebe dostal během prvního týdne jen deset lžiček polívky a čaj. Čaj je vůbec zázrak: zahřeje, nasytí a zlepší náladu.

Když dojedl, nechal vaříč ochladnout, a na nebi se mezitím roztáhl bílý závoj cirrů, předzvěst blížící se fronty a deště.

Z kapsy vylovil černou krabičku o velikosti dlaně, satelitní navigační systém GPS, a zapnul ho. Displej ukázal jeho přesnou polohu a nadmořskou výšku. Bruner navolil v menu *Zobrazit mapu*. Okamžitě se rozsvítila mapa Jižního ostrova s rozlišením do deseti metrů. Jeho stanoviště bylo označeno

žlutým křížkem a červená linie ukazovala trasu, kterou si vybral pro pochod. Klikatila se údolími a planinami, vyhýbala se horám, roklím a bažinám. Přece jen za sebou táhl na speciálních saních téměř metrů jídla a dalšího materiálu. Přístroj zaznamenával i čas a délku pochodu. Zatím ušel 287,8 kilometru za 104 hodin a 13 minut.

Pak složil stan a všechny věci naložil na sáně. Nasadil si lyže upravené pro jízdu po trávě, zapráhl se do popruhů kolem pasu a ramen, zapíchl do země hroty trekových holí a pomalu se vydal k severu.

Liják, velké kapky smíšené se sněhovými krupkami, ho zaskočil sotva po hodině chůze, a tak musel postavit stan jen pár kilometrů od předešlého stanoviště. V noci se přihnala bouře, cloumala stanem, křičela a sténala, a pak se vytratila se slábnoucími záchvěvy plátna. Vyšel Měsíc a obloha se projasnila, zem rychle chladla a ráno se vytvořila hustá mlha.

Bruner se převalil ve svém pérovém spacáku do mínus pětadvaceti stupňů na záda. Celou noc se nemohl zbavit pocitu, že slyší lidské hlasy a nějaké volání. Ale asi to byl jen vítr.

Každopádně je focení v háji. Fotky mlhy se ještě nikomu nepovedlo prodat. Nevadí, aspoň si odpočinu. Tady špatné počasí stejně dlouho nevydrží. Zvedne se vítr, a bude po mlze.

Z tepla spacáku ho vyhnal až nutkavý pocit plného měchýře. To už bylo ráno a slunce se opět dralo vzhůru, poté co se jen letmo dotklo obzoru.

Zip spacáku zabučel do ticha, a po něm i zip stanu. Ztuhlými prsty si nasadil boty, navlékl polartekovou mikinu, rozhrnul apsidu, vykoukl do venkovního světla.

A strnul.

První, co uviděl, byly cizí nohy.

2

Plukovník Alexandr Jefimovič Zinovjev vypadal na padesát, ale ve skutečnosti mu bylo teprve třiadváct let. Velitelem letecké základny v Murmaňsku byl jmenován po ukončení kariéry stíhacího pilota. Jako jeden z mála nevyužil možnosti odejít do civilu s tučnou rentou po dvacetileté službě, místo toho se upsal armádě na dalších pět let. Teď mu zbývalo do důchodu ještě třináct měsíců. A problémy, které musel řešit v posledních týdnech, ho děsily.

Začalo to někdy v polovině června. Tehdy zachytila obsluha radaru těleso, které se prohnalo nad Skandinávií ve výšce patnáct kilometrů rychlostí překračující Mach 7. Přitom provedlo několik manévrů, při kterých přetížení dosáhlo těžko uvěřitelných 50 G. Jenže takové letadlo oficiálně ani neoficiálně neexistovalo, tím si byl Zinovjev jistý, a to nejen v Rusku, ale ani ve Spojených státech.

Raketa možná, ale letadlo ne.

Nejrychlejší letadlo historie, americké X 15, dosáhlo v roce 1967 rychlosti Mach 6,71. Jenže do vzduchu se dostalo na hřbetě upraveného boeingu a samotný rychlostní rekord padl až ve vysoké atmosféře nad osmdesáti kilometry, kde je vzduch tak řídký, že jde prakticky o vakuum. Navíc X 15 svým raketovým motorem a konstrukcí patřilo spíše mezi rakety než letadla. Materiál schopný vydržet rychlost Mach 7 v „normální“ atmosféře, a motor schopný takovou rychlost vůbec vyvinout, podle Zinovjeva nebyl na světě k dispozici.

Neuběhl ani týden, a zachytili další podobný předmět: letěl rychlostí Mach 8 východně od Špicberk a z radaru zmizel po dvanácti sekundách. Pak už to šlo rychle za sebou: pozorování nad mořem i nad pevninou, v nejrůznějších výškách, ale

vždy při rychlosti až třikrát převyšující rychlost běžných stíhacích letadel. Zinovjev vše ohlásil na velení *Severního okruhu*. Tam mu řekli, že už o problému vědí z hlášení civilních letadel, vojenských lodí i satelitních snímků.

Zinovjev na jejich doporučení zavedl *Knihu hlášení o mimořádných událostech*, kam obsluha radaru zapisovala podezřelá pozorování, a samotná radarová data se pak posílala vojenským internetem do Moskvy. Jen včera měli tři takové události. Chlapci od radarů už začínali být nervózní, po základemně se šířily nejrůznější historiky o tajných zkouškách Američanů i zelených mužičcích, což morálce mužstva rozhodně neprospívalo.

Dnešní radarový kontakt, bílý bod na zelené obrazovce, se od všech předchozích lišil tím, že se vůbec nepohyboval. Vznášel se ve výšce kolem deseti kilometrů ve vzdálenosti pouhých 247 kilometrů od základny, a nezdálo se, že by hodlal v nejbližších minutách někam zmizet.

Alexandr Jefimovič Zinovjev se po krátkém telefonátu s velením Severního okruhu rozhodl, že této okolnosti využije...

Major Gennadij Volkov vystartoval 13. července v 9:33 ráno ze základny v Murmaňsku na stroji Su-47 přezdívaném *berkut*, tedy *orel skalní*. Tento nadzvukový stíhací letoun generace 4,5 se poprvé představil světu v roce 1997 a hned vzbudil pozornost negativní geometrií křídel, která mu zaručovala vynikající obratnost při podzvukových rychlostech, supermoderní výzbrojí a prvky stealth technologií.

Zinovjev si však vybral zrovna tento letoun z jiného důvodu. Ačkoli byl Su-47 v mnoha ohledech unikátní, vyrobeny byly pouze dva kusy tohoto stroje. Nikdy proto nebyl zařazen do výzbroje ruské armády, a oficiálně šlo o letoun určený pro výcvik pilotů. Zinovjev uvažoval v tom smyslu, že pokud o

stroj přijde, bude lepší přijít o výcvikový letoun než o letoun bojový.

Volkov nabral severovýchodní kurs, výšku 8600 metrů a mírně nadzvukovou rychlost Mach 1,2. Obloha, v této výšce už více černá než modrá, byla bez mráčku. Hluboko pod sebou viděl zelenou plochu poloostrova Kola zbrázděnou tisíci modrými oky ledovcových jezírek a stužkami řek, a stádo sobů putujících k severu. Pak pevnina skončila několika ostrůvky a dole se rozprostřelo třpytivě modré Barentsovo moře.

Volkov měl na stíhacích letounech nalétáno přes šest tisíc hodin. Při sedmnácti bojových misích v Sýrii a u Kurilských ostrovů svedl pět vzdušných soubojů a připsal si tři sestřely, za které si vysloužil povýšení na majora. Ve čtyřiatřiceti letech patřil k nejzkušenějším stíhačům ruského letectva. Přesto ho už od startu provázel nepříjemný pocit, kterého se nezbavil ani nahoře.

Dneska to bude jiné než obvykle...

Hodiny ukazovaly čas 9:42:17. Do okamžiku přiblížení s *objektem* zbývalo necelých pět minut. Volkov zřetelně cítil vlastní pot, který mu stékal pod kyslíkovou maskou kolem uší a na zátylku. Ani se nestačil rozloučit se svou malou dcerkou.

Dneska má Táňa narozeniny, a já jí slíbil, že půjdeme do ZOO.

Stiskl pevně joystick nahrazující tradiční knipl a provedl několik vodorovných vrutů. Stroj poslechl, jako by byl prodloužením jeho vlastní paže. Přetížení 3 G ho vmáčklo do pilotního křesla. Pak zpomalil, zvedl prudce předek letadla a udělal *kulbit*, legendární manévr, při němž stroj provede ve vzduchu kotrmelec. Podařilo se mu to bez nejmenších problémů. Svět za sklem kabiny se během zlomku vteřiny otočil o 360°.